

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáca-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A Szent László-Nyomda-Részvénytársaság.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. Persz Adolf.

Előfizetési árak:

<i>A kiadóhivatalban átvéve:</i>	Negyedévre . 2 frt — kr.
Egész évre . 6 frt — kr.	Egy hónapra — > 80 >
Félévre . . 3 > — >	<i>Vidékre postán szállítva:</i>
Negyedévre . 1 > 50 >	Egész évre 10 frt — kr.
Egy hónapra — > 60 >	Félévre . . 5 > — >
<i>Helyben házhoz hordva:</i>	Negyedévre . 2 > 50 >
Egész évre . 8 frt — kr.	Egy hónapra 1 > — >
Félévre . . 4 > — >	<i>Egyes szám ára 4 kr.</i>

A hittan nem kötelező tárgy.

(—a.) Liberális laptársaink már napok óta irnak egy újabb egyházpolitikai konfliktusról, melynek a békét és kiméletet hirdető kormány által tervezett megoldása végzetessé válhatnék sokat zaklatott szegény hazánkra.

Nem akartuk e kérdést tárgyalni mindaddig, míg hiteles okmányok nem állnak előttünk; de az utolsó napokban már oly konkrét alakot öltött a kérdés, hogy többé a hozzászólást nem halaszthatjuk.

Arról van ugyanis szó, hogy állítólag a római szentszék a magyarországi tanító szerzetes-rendek főnökeihez rendeletet küldött, melyben meghagyja nekik, hogy azon vegyes házasságból származó fiúk, kiket protestáns vallású apjuk kívánságára katolikus pap keresztelt meg, katolikus hitoktatásban részesítendők a hazai szerzetesrendek középiskoláiban.

Mindezideig nem volt alkalmunk meggyőződni e hir hiteles voltáról. Sem a szentszék hivatalos közlönyében, sem körrendeletben, sem a magyar kath. sajtóban nem olvastuk a rendeletet.

Nem habozunk kijelenteni, hogy mi ennek daczára is valószínűnek tartjuk azt. Előttünk nem új a dolog. Mikor a februári rendelet felett megindult a vita, a kath. sajtóban rögtön rámutattak, hogy, ha nem segítenek a bajon, ha nem vonják vissza ezt az annyi vizsályt, annyi bajt okozott céltalan és törvénytelen rendeletet, akkor folytonosan növekedni fog a baj: az elkeresztelési kérdésből elnevelési, elbérnálási és eltemetési kérdés lesz.

Ismeretes dolog, hogy maga a kereszténység feje jelentette ki az akkori magyar kormány és a magyar püspöki kar előtt, hogy a februári rendelet megtartása dogmatikus akadályokba ütközik. Képzeltetellen dolog, hogy a kath. pap megtagadja a gyermek megkeresztelését, mikor maga a protestáns vallású szülő kéri ezt tőle. Tanuja voltam egy esetben magam is a

protestáns vallású anya felháborodásának, mikor az illetékes kath. plébános megtagadta a leánygyermek megkeresztelését. Kész volt mindent megtenni, inkább ott hagyta hitét, csak hogy gyermeke kath. lehessen. Az anyakönyvi kivonatnak áttétele a protestáns lelkészhez — a szülők kijátszása, megcsalása lenne. Hiszen nem azért küldik a gyermeket a kath. paphoz kereszteltetni, hogy azután protestáns legyen.

Hogy a februári rendelet végrehajtása dogmatikus akadályokba ütközik, belátta, beismerte később a liberális kormány is, — éppen azért vette fel programjába az 1868. LIII. t.-cz. revízióját és alkotta meg az 1894. XXXII. törvényzikket a gyermekek vallásáról. (Ezt ugyan nem a maga jószántából tette a kormány, hanem a korona kezdeményezésére, de az egész párt magáévá tette.)

Ugyanazon dogmatikai elv, mely utját állotta a februári rendelet megtartásának, ugyanazon elv követeli a szóban forgó római dekretum megtartását. — Krisztus nemesak keresztelni küldte apostolait, hanem tanítani is. Az egyház csak azon feltétel alatt keresztelt meg a gyermeket, hogy a kath. hitben neveljék is. A szülő pedig, mikor a kath. paphoz küldi kereszteltetni gyermekét, azt akarja, hogy az a gyermek később is a kath. hitet vallja. És ugyanazon isteni és egyházi törvény, mely kötelezi a kath. plébánost, hogy eleget tegyen a szülők kívánságának, vagyis keresztelje meg a gyermeket, — — — ugyanazon törvény kötelezi a hitoktatót, hogy hasonlóképpen eleget tegyen a szülők kívánságának, vagyis azt a gyermeket a kath. hitben nevelje. Akár jött a római kuriától újabb rendelet, akár nem, — ő másként nem tehet; ez szigorú, lelkiismeretbeli kötelessége.

Amint a kath. plébános hittagadást követ el, ha az oda küldött gyermeket meg nem keresztelteti, vagy az anyakönyvi kivonatot átteszi, — úgy hittagadást követ el a kath. hitoktató, ha az ilyen gyer-

meket hitoktatásra el nem fogadja, vagy őt más vallású hitoktatóhoz küldi.

Van-e rendelet reá Rómából vagy nincs? az közömbös dolog. Ez dogmatikai elv, melyet tudni és követni kötelessége minden kath. papnak. Felesleges dolog az ilyen világos ügyekben Rómát kérdezni, mikor a katekizmus is megadja a feleletet.

Maga a miniszter még hivatalosan nem jelentette ki, mit szándékozik a kormány e tekintetben tenni? de a fővárosi lapok úgy értesülnek, hogy ismét radikális kurához fog folyamodni. Állítólag azt akarja, hogy a *hittant kitörli a kötelező tantárgyak sorából*.

Ez a szándék szépen jellemzi azt a kormányt, melynek programja a béke és a kimélet. Ez a szándék szépen jellemzi azt a vallásügyi minisztert, aki programbeszédében elismerte a kath. egyház isteni eredetét és alkotmányát. Ez a szándék szépen jellemzi a liberális pártot, mely most akarja törvénybe iktatni, hogy Magyarországon minden vallás szabad, még a nazarénus vagy a mormon is, — — — csak a kath. nem.

Meggondolták-e mit jelent az, kitörlni a hittant a kötelező tantárgyak sorából? Tudják-e, hogy ez a teljes vallástalanságnak, az eldurvulásnak kezdete? Emlékeznek-e, hogy 12 év előtt Budapest főváros nagy költséggel 20 hitoktatói állást szervezett, mert annyira elvadultak már a tanulók erkölcei, hogy egyik közülük kést emelt oktatójára? Emlékeznek-e, hogy a nyáron maga Csáky gróf kötelező tantárgynak rendelte a hittant az ipar- és kereskedelmi iskolákban? Minden, még oly radikális képviselő is elismerte, hogy a vallásra szükség van, hogy egyedül ez az, mi még a népeket az anarchiától visszatartja. A kormány és az egész liberális párt többször, ünnepélyesen kijelentette, hogy az egyházpolitikai programot is a vallás sérelme nélkül akarja. Csak a mult szombaton kérdezte nagy büszkén a radikális párt vezére Eötvös

Károly a néppárt képviselőjétől: »Miben van megtámadva az egyház? Dogmáiban? Lelkiismereti szabadságában?« Ha a hit-tant kizárják az oktatás köréből — az sem támadás?

Végül nehogy arról vádoljanak ben-nünket, hogy mi sohasem mondjuk meg, hogyan kellene hát segíteni a meglevő bajokon? — megfelelünk erre is. Egy-szerű a dolog. A gyermekek vallásáról szóló 1894. évi XXXII. t. cz. megoldja a kérdést, — de csak a jövőre vonatko-zólag. Az e törvény életbe lépte után kötendő vegyes házasságból származó gyermekek szülei óhajta szerint ke-reszthetők és oktathatók bármelyik val-lásban. *Az addig szórványosan előfor-duló esetekért kár lenne oly radikális eszközhöz folyamodni: t. i. eltörölni a vallásoktatás kötelező voltát, kockára tenni a jelen és jövő nemzedék legdrá-gább kincsét, vallását.* Tessék inkább revízió alá venni az említett törvényt, megváltoztatni annak 7. §-át, vagyis fel-ruházni azt visszaható erővel.

Két „Helyes.“

Nem lehet betelni a liberalismus fölötti bámulattal.

A képviselőház szombati ülésén Batthyány gróf képviselő fölemlítette, hogy az új minisz-terelnöknek első dolga volt három kitűnő libe-rális férfit ültetni a főrendiházi tagok közé.

A kormánypárt rámondta, hogy »helyes!«

De a képviselő ur nyomban rá konstatalta azt is, hogy az üresedésben levő három püspöki szék betöltését pedig »cél tudatosan« halogatja a miniszterium!

Egyes embertől, ha tetten kapják, ha tur-pisságát földerítik, elvárhatják azt, hogy leg-alább piruljon, mentegetődzze, hallgasson...

Nem! Az ország sorsát intéző kormány-párt, egész tömegében rázugta arra is, hogy »helyes!«

Ez a szabadelvűség előtti egyenlőség, igaz-ság, tisztesség.

Nem az imádság tartotta.

Érdekes részleteket közölnek a lapok, utó-lag is a esáktornyai választásról.

A néppárt támaszait, a kath. papokat vá-dolták Szem fiait és azok, kik az ő zsebeikből lóg-nak, hogy vallási érvekkel fanatizálják választó hiveiket. Felhívjuk olvasóink figyelmét a követ-kező épületes sorokra:

»Kérjük együttesen, buzgóan és alázatosan az Uristent, távolítsa el tőlünk azt, aki ránk van küldve, hogy kísértse minket. Adjon elmét (!) észt és erőt, hogy együttesen, egyhan-gulag újra megválasszuk azt a dicső képvise-lőt, ki mint jó keresztény, okos ember és magasan álló, úgy segít nekünk a magas kor-mánynál és a királyi trón előtt bajainkban. Mi velünk az Isten, mi velünk sz. vallásunk!«

Hát bizony ez az egész litánia, melyet ezer meg ezer példányban osztogattak a választók között; korántsem a néppárt, hanem a kor-mánypárt és az ő jelöltje: Wlassics miniszter javára íródott.

Tehát a buta, bigott csöveseknek, a nép-pártnak még imádkozni sem szabad. Hanem a liberálisoknak, ha épen ez az eszköz vezet célhoz, az imádság, a szent vallás mellett buz-gólkodás is jó.

Különbén furesa, hogy a liberális választók részére még észt és elmét is kellett kérni a jó Istentől! — Hanem azért nem ez az imádság tartotta meg a miniszter részére a képviselői mandatumot.

Franciaia katolikus néppárt.

Miként a »Religio-Vallás« czimű bu-dapesti katolikus egyházi, társadalmi és íro-dalmi folyóirat, legutóbbi számában írja: Fran-cziaországban keresztény katolikus néppárt van alakulóban.

Igy lehet nevezni azt a mozgalmat, mely most Párisban abbé Lemire képviselő s több

lelkes egyházi és világi kath. férfi vezetése alatt indult meg Franciaország társadalmának és államának a kereszténység szellemében való újjászületésére, a zsidó-szabadelvű szabadelvű korrupcióval és a szocializmus által ter-velt felforgatásokkal szemben. F. hó 14-én volt egy 1200 ember által látogatott nagy kongresz-szus Párisban a »francia nép házában.« A kon-gresszus napirendje két részből állt: 1. az elvi kérdések tisztázása, 2. a szervezés egész Fran-cziaország területén. A mozgalom neve »Union National«, nemzeti egyesülés. Az elvi program remek fogalmazással 4 részből áll: 1. vallás, 2. család, 3. a tulajdon, 4. a haza.

Néppártunk vezetői, — mondja a fenn idé-zett forrás — kivált a szervezés ügyében, bi-zonyára figyelemmel lesznek a francia »union national« és a Windhorst által annyira pártfo-goit német kath. »Volksverein« működésére.

Lapszemle.

Budapest, 1895. február 27.

A Magyar Állam a Schlauch bibornok po-liklinikai egyesületi megnyitó beszédét méltatja s cikkét a következő szavakkal végzi: »Igy szeretjük mi látni főpapjainkat, ha tudásukkal, szívükkkel, értelmükkkel és érzelmeikkkel fényes-kednek a világ előtt, tudván, hogy bennük és általuk a krisztusi igazság, a keresztényi sze-retet, a katolikus szellem diadalmaskodik!«

A Hazánk a legutóbbi tőzsde krach okait kutatja s azt mondja, hogy ezt a tőzsde belső hibáin kívül nagy részben mezőgazdaságunk vál-ságos helyzete is okozta, melyen, dacára a foly-tonos kérésnek és fenyegető bajoknak, a kor-mány nem akar segíteni.

A Nemzet »A helyzet képe« czim alatt a politikai pártok jelenlegi állásáról írva, azt mondja, hogy a szabadelvű párt azért nem me-het bele a fuzióba az Apponyi követeléseinek acceptálásával, mert ez abszurdum lenne reá nézve s politikai multjának világos megtaga-dása.

A Pesti Napló egy veszedelmes jelenségre hívja fel az ország figyelmét. Erdélyben a ro-mánság titokban bár, de erélyes eszközökkel dolgozik, hogy azt a maga számára társadal-milag és gazdaságilag megszerezze s e célból különösen a földbirtokokat vásárolják nagyban a román-gentryk. — Ennek megállítására azt ajánlja, hogy a gazdag aristokrácia Erdélyben vásároljon nagy birtokokat.

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Három levél.

— A »Tiszántul« eredeti tárczája. —

I.

Nagyságos Igazgató ur!

Életem utolsó percében érzem, hogy iga-zolnom kell magamat ön előtt. Mert én, aki mindenki előtt a legszolidabb hírben állottam, nagyon visszaéltem az ön bizalmával. Ön föl-tétlenül bizott bennem, s teljesen rám bízta a pénztárt. Ezt kár volt tennie, mert ha ezt nem teszi, nem károsodott volna meg a részvény-társaság egy jókora összeg erejéig s nem kel-lene nekem most meghalnom.

A pénztárból hiányzik 20.000 frt. Én sik-kasztottam el.

De miért? — kérdeheti ön, hisz' én a meg-tesztült szoliditás voltam.

Igaz, de volt egy szenvedélyem, melyről nem tudtak, mert erőmhöz képest elnyomtam, de a balsors uralomra juttatta mégis s rövid időn tönkre tett.

Ez a játék volt.

Egyetlen szenvedélyem volt, de sokáig fé-ken tartottam. De mikor megtudtam, hogy re-ménytelenül szeretek, akkor nem volt más, a mivel bumát elűzzem, mint a játék. Nagyobb összegekben játszottam, mint fizetésem engedte volna. Hivatalos pénzzel törekedtem segíteni magamon azon reményben, hogy veszteségeimet

viisszapótolhatom. De csalódtam. A hinárba mind bennebb és bennebb merültem.

Közönséges és régi dolog.

Nem volt más menekvésem mint a halál.

Gájer Ferencz.

II.

Kedves szülőim!

Kegyeltenség tölem az a csapás, melyet most önökre mérek, de kegyetlenebb volt hoz-zám az élet.

Sulyosan nehezedett rám a sors keze kora ifjuságom óta; már meg is szoktam a nyomorúságot, s végre úgy látszott, hogy biztos révbe jutottam, de keserűen csalódtam.

Nem anyagi dolgok a mik újabb boldog-talanságot hoztak rám, oh nem.

Évek óta akkora volt a jövedelmem, hogy több mint a mit óhajtottam, vagy óhajthattam. Tudják mennyire szerények voltak az igényeim s így fizetésem jó részét gyümölcsözőleg helyez-hettem el.

Takarékos voltam nagyon, mert kettő lel-kesített.

Boldog családi élet alapítása, s kedves szü-lőimnek öregségükben való segítése.

Mi boldog voltam, mikor napról-napra sza-porodni láttam a pénzemem! Mert azt hittem, hogy közel van az idő, mikor visszaadhatom azt a nagy kölcsönt, melylyel kedves szülőimnek tartozom, hogy hálás lehetek azokért a végtelen áldozatokért, melyeket értem hoztak. De mindennél — bocsássanak meg, hogy ennyire önző voltam — nagyobb boldogsággal töltött el az,

hogy nem sokára nőmmé tehetem azt a lányt, akit a világon mindennél többre becsültem.

De most vége mindennek! Keserűen csa-lódtam. Vak voltam, nem láttam, hogy az, a kinek képes lettem volna a mennyet minden csil-lagával lábaihoz tenni: nem szeretett!

S ez volt végzetem.

Éreztem a mióta gondolkozni tudok, hogy a sors keze rám nehezedik. De nem akartam engedni. Küzdeni, harcolni akartam, s biztam az erőmben, hogy a boldogságot ki fogom erő-szakolni.

Már-már azt hittem, hogy győztem, hogy boldog lehetek.

Annál keserűbb volt csalódnom.

Nincs számomra boldogság! A boldogtalan-ság lépésről-lépésre követ. Be kell látnom, hogy hasztalan minden erőlködésem. Nem tudok ki-térni a végzet elül. S minek küzdeném haszta-lan? Úgy is csak az lenne a vége.

Meghalok...

Gondolom, hogy minő keserűséget okozok kedves szülőimnek, de tehetek-e róla?

Bocsássanak, oh bocsássanak meg!

Némileg talán leróhatom hálámat mégis.

Fizetésemből megtakarítottam 20.000 frtot. Ez épen elég arra, hogy kedves szülőimet a nyomorúságból kisegítem velem.

Ez a pénz az én örökségem, mely önökre száll.

Fedjék a rosz fiut, ki annyi keserű perezet szerzett szívüknek!

Mikor e sorokat olvassák, már a föld alatt pihenek, hol megszünik rám nézve minden nyo-morúság, minden szenvedés.

Az Egyetértés a kormányt támadja meg, hogy az alföldi inségek érdekében nem tesz eleget. Egy anketet összehívtak ugyan, mely ülészet is már, de az eredményt titokban tartják, habár annak nyilvánosságra való hozatala nagyon lecsillapítaná a kormány ellen felizgalt kedélyeket.

A Magyarország a függetlenségi párt belső ügyeivel foglalkozik s leírja, hogy mik előtték meg a szakadást s mily visszas állapottok uralkodtak a pártban már másfél évtizede óta s miknek sok egyebeken kívül még az is volt oka, hogy a pártnak nem volt eléggé szabatosan körülrített programja.

A Magyar Hirlap szerint a függetlenségi pártot újra vesztély fenyegeti, mivel az anyapárt kebeléből ismét kezdenek kilépni. E tény konstataciója kapesán azután megtámadja Ungrent és Polónyit, a miért az egyházpolitika ellen akarnak küzdeni.

A Budapesti Hirlap abból az alkalomból, hogy Albrecht temetésén Vilmos német császár is megjelent, azt mondja, hogy nagyon helyes eszme volt Németországgal szövetség és szövetséget fenntartani, mert e szövetség Európának 16 esztendő békét biztosított.

A Pesti Hirlap a Curia ellen támad a Vásonkeő ügyben hozott ítélet miatt, mert a két alsó bírói ítélet felmentő ítéletével szemben megállapította a váltóhamisítás és hamis tanulás büntetését. Szerinte ez ítéletben a jog nagyon el van csavarva s az ilyen ítéletek pedig egy cseppet sem fogják emelni a Curia tekintélyét.

A Nemzeti Ujság szerint a függetlenségi párt a szakadás által három részre oszlott. Az egyik csoport a kormány antikatholikus egyházpolitikáját fogja pártolni, a második Justh Gyulával, mint a gentry-osztály főképviseletével tart, a harmadik pedig az, mely a régi 43-as párt elveit és programját továbbra is fenn akarja sértetlenül tartani.

A Pester Lloyd az alföldi éhínség okával foglalkozik s elmondja, hogy minő eszközökkel akar a kormány a bajon segíteni.

A Nenes Pester Journal az oroszországi készülöben levő forrongásról ír, mely az új császár ellen irányul.

Szaktanácskozmány az alföldi szocializmus ellen.

A budapesti lapok tegnapi számai hosszabb rövidebb tudósításokat közölnek a báró Bánffy Dezső miniszterelnök által az alföldi szocializmus ellen teendő intézkedések tárgyában egybehívott s e hó 25-én befejezett szaktanácskozmány lefolyásáról és eredményéről.

Erre vonatkozólag átveszszük a »Magyarország« február 26-áról kelt alábbi tudósítását.

*

Báró Bánffy miniszterelnök elnökele alatt a szaktanácskozmányban résztvettek:

Perczel Dezső és Dániel Ernő miniszterek, Plosz Sándor, Miklós Ödön, Reiszig Ede és Graenzenstein Béla, államtitkárok, Jekelfalussy Lajos miniszteri tanácsos, Almássy Géza, Lonovics József, Molnár Viktor, Vadnay Andor, gróf Degenfeld József, Beniczky Ferencz, Rónay Jenő és Kállay Albert főispánok, Kozma Sándor főügyész, dr. Sélley Sándor rendőrfőkapitány, Jeszenszky Sándor osztálytanácsos és dr. Kegler Imre belügyminiszteri segédtitkár, mint a tanácskozmány jegyzője.

Az anket két ízben jött össze. Mind a két alkalommal a miniszterelnök által felvetett kérdések felett folyt a vita. Határozott tárgya nem volt a tanácskozásnak, melynek nem is volt egyéb célja, mint a kormányt az alföldi szocialista mozgalomról informálni.

A jelenvolt főispánok szóbeli referátuma képezte az információk anyagát, de e referátumok a képzelhetőleg legellentmondóbbak voltak.

Míg a főispánok közül többen valóságos rémképeket alkottak a szocialista mozgalom terjedéséről, addig mások nem akarják a helyzet komolyságát beismerni és az egész mozgalomról azt állítják, hogy az csak mondvasinált.

A csongrádi és szegedi főispán szemrehányásokat tettek a kormánynak, hogy a közoktatásügyi miniszternek legutóbbi intézkedésével, hogy olesó földeket ígért a szocialisták közt osztogatni, határozottan terjesztette a szocializmust, mert most azok, a kik eddig nem voltak szocialisták, azzá lesznek, csak hogy olesó földhöz jussanak.

A főispánok legtöbbje kivételes intézkedéseket sürgetett. Katonát és főleg pénzt kértek. Ezzel szemben azonban Miklós Ödön államtit-

kár, Jekelfalussy miniszteri tanácsos és Vadnay főispán egész más álláspontra helyezkedtek.

Míg a tanácskozmány legtöbb tagja a szocialisták segítését proponálta, addig a kisebbségben levők a szocialisták ellen felveendő harcot hirdették. Nem megjutalmazni, hanem megbüntetni kell a szocialistákat. Hódmezővásárhelynek, mely főfészke a szocialistáknak, nem kell se külön vasutat, se kaszárnyát, se czukorgyárat építeni, hanem ellenkezőleg minden állami segílyt tőle elvonni, azért ezeknek ígéretésével csak nő a munkakerülők száma.

Az anket néhány tagja hirdette a sajtó megrendszabályozását és a büntető törvénykönyv megszigorítását, követelték, hogy a szocialista röpiratok szerzői és terjesztői ellen különös intézkedések léptetessenek életbe és hogy a Népszava és Volksstimme című lapok minden egyes száma konfiskáltassék. Ez abszurd kívánságok ugyan rögtön kellő mértékükre leszállítottak, de mindenesetre érdekes, hogy felmerültek.

A kormány tagjai nem nyilvánítottak véleményét, de különösen a belügyminiszter eljett közbeszólásaiból az anket tagjai azt a meggyőződést szerezték, hogy a kormány legközelebb egy törvényjavaslattal fog a szocializmus kérdésében előállani.

Rögtön teendő lépésekként ajánlottak az anket részéről:

Munkáségyletek alapítása. Oly munkáségyletek, melyekből a szocialisták ki legyenek zárva. Csak ily egyletek tagjai kapjanak munkát az állam és hatósági munkálatoknál stb.

Telepítések oly helyeken, hol nincs szocialista mozgalom és

Adóreform keresztülvitele, mely a munkásnép nagy megterhelésének véget vetne.

A kormány e nyilatkozatait tudomásul vették, érdemleges határozatot az anket azonban nem hozott.

Karcolatok.

Még a mai »gyorsujságírás« idejében is megjárja, hogy a sajtóban valamely igen nagy esemény, legalább is az »oktáváján« belül vizsgálhassék, míg csak a legutolsó hang is el nem vész a »hét történetében.« Erre nézve pedig sehhol sem létezik »parancsoló paragrafus«, mely szerint mindenkor csak is vasárnapon kelene megírtnia. Sőt akár csőtörtökre is jó, kivált ha a lapba addig bele nem fért, s kivált

Oda nem fog követni a sors súlyos keze.
Éljének boldogul, s bocsássanak meg!

Kéri rosz
Ferijük.

III.

Kedves barátom!

Mindenek előtt arra kérek, hogy az ide mellékelt levelel küld el a legelső postával szülőimnek. Hogy miért nem küldtem előttem, azt alább megfogom magyarázni.

Lehet, hogy még a levél kézbe vétele előtt hallani fogsz halálomról. Nem hiszem, hogy az téged nagyon meglepne, de mégis föl kell tárnom előtted az okokat, melyek engem e kétségbeesett lépésre vitték.

Te ismertél engem jól. Tudhattad, hogy én mily sokat adtam a pénzre. Igaz, hogy a boldogság volt előttem az élet célja, de hát lehet-e pénz nélkül boldogulni? Nem; legalább nekem ez a meggyőződés.

Reszves, kínos idöket éltem át, mikor annyit, majd nem mindent nélkülözöm kellett. Fájt nekem a nélkülözés nagyon, kimondhatlanul.

Megutáltam a gazdagokat, meg a fényt, pompát, meg a jólétet. Nem mertem az élet megnyilatkozásában, a társas életben részt venni, nem a bálban, színházban megjelenni, mert az irigység örületes dühvel szállott meg, ha látnom kellett, hogy hány és hány ember tobzódik fölösleges jó létben.

Minden érzést kiölt lelkemből a pénz vágy. csak egyet nem, a szegények iránti könyörüle-

tet. Magam nyomorusága mellett is fájt a mások nyomoruságát látnom. S mennyire fájt az a tudat, hogy szülőimnek is csak ugy kell küzdeniök a nyomorral mint nekem.

Hányszor elábrándoztam arról a boldog időről, mikor én majd szegény szülőimet kiséghettem a nyomorból!

Sokáig még csak nem is gondolhattam erre. Sokat hányt az élet vihara ide stova. Már-már a reménytelenség vett erőt rajtam. De végre is megkaptam a mostani állásomat.

Nem volt fényes, de elég lett volna arra, hogy megéljek belőle. De szülőim!

Hát soha se érjem meg azt az örömet, hogy szülőimet boldognak tudjam?

Hasztalan volt minden takarékoskodásom. Nem tudtam megtakarítani semmit. Pedig nekem pénz kellett, pénz akár honnan s bármi módon!

Szülőim nyomora folyton fokozódott s az én tehetetlensége nyilván való volt.

Egy utolsó, kétségbe esett terv fogamzott meg agyamban.

Elhatároztam, hogy a kezelésem alatt álló kasszából kiveszek egy akkora összeget, mely épen elég arra, hogy két öreg tisztességesen megéljen.

Sikkasztottam tehát 20,000 frtot. Ez a pénz itt van a mellékelt levélben.

Mint sikkasztó, beláthatod, hogy tovább nem élhetnék. Elsapnának, bezárnának, kenyér nélkül maradnék.

Meghalok!

Halálommal szülőimet mentem ki a nyomorból.

De ne hogy felvilágosítsd az öregeket a dologról. Azt irtam nekik, hogy szerelmi bánatból öltem meg magam s az a pénz, amit hátra hagyok jogos vagyonom. Ép ugy hazugság az is, amit főnökömmnek irtam. Te tudod legjobban, hogy soha sem kártyáztam. De szükség volt ezt hazudnom, hogy megmagyarázzam a pénz eltünését.

Te tudod egyedül, minő indokok ösztönöztek a sikkasztásra, de tünd el némán, ha gyaláznak.

Utoljára is azt kérem tőled, hogy ugy kézbessid a pénzt szülőimnek, hogy arról ne tudjon senki. Még azt se hozd nyilvánosságra, hogy szülőim vannak. Hadd sirassák el a távolban fiukat s tartsák legalább öök becsületesek!

Isten veled!

Barátod:

Feri.

A másolat hitelül:

Veress Zsigmond.

Apróság.

Közönséges csaló. — On egy közönséges csaló!

— Uram, Ön tuloz!

Időszerű. — Mit csinál X. miniszter ur?... kérdi egy kormánypárti képviselő.

— Olyan ügyesen csoportosítja a semmittevést, hogy az lázas tevékenységnek látszik!...

ha a nagy bőjt elejére épen alkalmasabb is lesz. —

Ennélfogva teljesen és tökéletesen »indokolva« van, ha még egyszer (s talán utoljára) visszatérek Nagyvárad város »legdrágább« »kulturintézményére« — a Lászlómalomra.

Persze könnyű ezt »indokolni«, de itt nálunk sokkal nehezebb »meg is csinálni«, mert hát a mi öregünk — stb. stb. —

Mindjárt kezdetben, tudniillik »a végnek a kezdetén«, legszigorubbán ki volt adva a jelszó: hogy a László-malomra vonatkozólag rendelkezésünkre jutott »anyaggal« a »legtakarékosabban« bánjunk.

Hát hiszen jól el is maradtunk laptársaink mögött. S mégis az »illetők« utóbb legjobban reánk neheztek, s tudomást sem vettek arról, hogy mi is létezőnk. Valljon miért? De ugy kellett nekünk! —

Később azután lassanként elfogyott »saját külön anyagunk.« S legfőljebb laptársaink »bulletinjából« értesültünk egyről-másról.

Felváltva beszéltek azaz hogy irtak:

»Megtörtént a nagy esemény.«

»Hosszu és nehéz munka után összeállították a mérleget.«

»A mérleg a legszigorubb lelkiismeretességgel van elkészítve« stb.

Jámbor és együgyű áhitattal olvastam e jelentéseket s elgondolkodtam: ha az a hosszú és nehéz munka, s ha az a legszigorubb lelkiismeretesség, kissé korábban is ott »működött« »volna!« —

Később kipattant a mérleg tartalma is:

»Hát bizony egy félmillióra rug az az összeg, melyet az a bünbada zsebre vágott!« stb.

En ismét elgondolkodtam: lám kevéssel azelőtt még azt hirdették, hogy az eredmény sokkal kedvezőbb lesz, mint gondolni lehetne.

S ha mi akkor hozzászólottunk »volna« — bizonyosan nekünk lett »volna« igazunk! —

Megint jött a jelentés:

»A felügyelő bizottság most revideálja a mérleget.«

»S miután a könyvek »vizsgálati fogságban« vannak, ott kell dolgozniok!«

S én sokáig eltűnődtem azon s a legnagyobb sajnálkozással voltam az iránt, hogy milyen furesa helyen kellett dolgozniok! —

De még az volt ám a furesa, s én szörnyű nagyot bámultam rajta: midőn a »legilletékesebb illetők«, világos nappal, az egész járókelő közönség szemeláttára, mint valamely leégett falu deputációja, a »városház kapuja előtt« — kéregettek! — — —

Bekövetkezett az ezen esetben csakugyan jól ugynevezett »rendkívüli« közgyűlés. Persze laptársaink még előbb egy kis »hangulatot« iparkodtak kelteni: »jámbor részvényesek, legyetek csakugyan jámborok és szófogadók, még így utóbb ti is kaphattok valamit?« —

De már erre a közgyűlésre mi is »hivatalan is« elmentünk. »Rdukáltak« ugyan minket, hanem mégis csak »megtűrtek«. Nekünk »enynyi grácia« is »elég« volt. — — —

Láttuk a nagy »jelenetet«, hol az egyik busult, a másik mosolyogni próbált, az egyik csaknem sirt, a másik káromkodott, az egyik fenyegetődzött s igen sokan csitították.

Láttuk, hogy az illetők gyakran kitekintgetnek az ablakon: vajh nem vágtat-e arrafelé Tisza Pista, lóháton, kezében a megduzzadt pénzes tárczával? vagy pedig a gyorsfutó hirnök, a »fehér zászlóval«, akarom mondani a fehér papírossal, melyen a legértékesebb esetleg az lehetne, a mi arra »fekete tintával« ráírva »volna!«

Láttuk és hallottuk és megbámultuk a számok »erejét«, valamint a »játékot« a számokkal.

Láttuk és hallottuk és megbámultuk a mindkét félnek »keserves« fölmentvényt. —

S végre — beadják — a kulesot!

Ne beszéljünk többet erről! — — —

Midőn az nap este »lapzártá után« hazamentem s lenyugodtam, bár sem igazgató, sem felügyelő, sem részvényes nem voltam és nem vagyok, a fenti jelenet hatása alatt igen rosszul aludtam, s a legizgalmasabb álmólátások gyötörték.

Igen jól emlékezem, hogy persze csak ugy »álmomban« én is részvénytársaságot alakítottam.

De hát én semmiféle »pénzmesterséghez« nem értek, még számolni is csak »gyarlón« és a magam módja szerint tudok. Az én részvénytársaságom igen sajtyszerű volt.

Kitűztem ezéül, hogy a világ egy akkora tőkét létesítsen, mely azzal szemben, hogy ma megvásárolják az erényt a bün számára, a jövőben képes legyen a bün számára számára visszavásárolni. Hát nem furesa ez a cél.

Elővettem a plajbászt s elkezdtem számolni. Valljon akad-e a mi országunkban egy millió — kitöröltem — százezer — kitöröltem — hát csak 5000 ember — mindenik adna 100 — kitöröltem — 10 — kitöröltem — hát csak egy forintot. Ime az első 5000 frt.

Akkor azután kezdtem számolni is. Halottam valamit arról, hogy valamely tőke körülbelül 15 év alatt kamatai folytán megkét-szereződik. Tehát például 100 év múlva kitenne 3—4 százezeret — hja ez édes kevés — a bün igen sok és nagyon drága — 200 év múlva közel 100 millió — már ez valami — menjünk tovább — 300 év múlva legalább egy milliárd! — — —

Javában izzadtam a nagy fejtörésben, mikor — csak ugy álmomban — ugy éreztem, hogy valaki — gonosz kísértet lehetett — kiütötte a plajbászt a kezemből s rám rivallt:

— Mit számolsz? — egész számításod semmit sem ér! — soha sem lesz abból az 5000-ból egy milliárd! — kifelejtetted a jövő »Schlézingereket!« — — — — —

Felébredtem »álmomból!« — Sokáig eltűnődtem magamban: hej! legboldogabb ember a mai világban —

A fennebbi kísértet belekotnyeleskedett:

— Megmondom én, ki az?

— Hát ugyan ki?

— Csak Máté!

— Valljon? — s miért?

— Mert az most nyugodtan pihen »képzelt« babérjain!

— Valljon? — csakugyan?

— S valódi élvezettel hallgatja tovább: hogy az Urnak lehellete miként fuvall — a vizeken! — — — — —

Cerberus.

NAPTAR.

— Február 28. —

Csütörtök, Róm. kath. Román. Prot. Román. Gör. kel. febr. 16. Pamíl vt. Izrael Adar 3.

Nap kél 6 óra 27 p., nyug. 5 óra 27 perc. Hold kelle 7 óra 38 p. nyug. 9 óra 40 perczkor.

Márcz. 3. A Szigligeti-társaság közgyűlése.
 „ 4. Megyei közigazgatási bizottsági gyűlés.
 „ 7. Városi közigazgatási bizottsági gyűlés.
 „ 7. A bihar-körösvölgyi takarékpénztár közgyűlése.
 „ 8. Czigány-bál a Sasban.
 „ 10. A nagyvárad takarékpénztár közgyűlése.
 „ 13. A »Szabadság« sajtópöre.
 „ 14. Turolla Emma hangversenye a Sasban.
 „ 16. Zenekedvelők philharmoniai hangversenye a Sasban.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,
Sonnenfeld Adolf papírkereskedésében Fő-utca,
Kádár és Kiss cégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papírkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papírkereskedésében Kis-piacz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,
Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca,
Reich Antal kereskedése Nagy-Füred-utca.
 Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

* **Nagybőjti prédikációk.** Tegnap d. u. 3 órakor volt a várad-olaszii plébánia-templomban az első bőjti prédikáció. Körösy Endre segédlelkész mondotta a magvas beszédet, szép előadással. Ő fogja tartani az egész nagybőjt folyamán, minden szerdán délután 3 órakor. — Várad-Ujvároson csütörtökön van a szónoklat, ugyanezen 3 órakor, tartja Halász Gyula Sz. József-intézeti prefectus. — Várad-Velenczén pedig péntek délután van ugyanazon időben s tartja dr. Némethy Gyula, papnöveldei lelkiigazgató.

* **Mikor adhatunk mi is ilyen statisztikát?** 1870-ben Angolországban másfél millió gyermek járt iskolába. Ma ez a szám megháromszorozódott. 1870-ben a fogházakban 12,000-en voltak, 1894-ben már csak 500-an. A fiatal bünösök száma 14,000-ról 5000-re apadt. A segítésre szorulóknak 25 évvel ezelőtt a lakosságnak 47 százalékát alkották, míg ma csak 22 százalékot tesznek ki. Mindez adatok arról tesznek tanúságot, hogy a nevelés a legjobb uton halad.

* **Requiem Albrecht kir. herezegért.** Ma d. e. 10 órakor lesz a l. sz. székesegyházban a gyászmise Albrecht kir. herezegért. A székesegyházban már tegnap délután felállították a katafalkot. Éppen ugy van felállítva, mint az utolsó katonai requiem alkalmával, melyet Radetzky tábornagyért tartottak. A kupola alatt áll ágyukból, puskákból és kardokból. Déli nővényekkel van körülvéve az egész. A gyászmisét Vinkler József, ez. püspök fogja végezni.

* **Egy nemes lelkű főúr az éhezőknek.** A Békésen a hesseni légy pusztítása és a nagy szárazság folytán fellépett nyomor enyhítésére Wenckheim Frigyes gróf, a város földesura ezer forintot adományozott. Ehhez nem kell kommentár!

* **A városi tanácsülésből.** A községi iskolaszék előterjesztése folytán a város tanácsa javaslatot tesz a közgyűlésnek, hogy a községi polgári fiiskolánál 1895—96. tanévtől 600 frt fizetés és 200 frt lakbér illetményvel egy kiegészítő s tornatanítói állást rendszeresítsen, a megválasztandó kiegészítő tanító az isk. igazgató mellett előforduló irodai teendőket is köteles lesz teljesíteni. — A fatelepek engedélyezése tárgyában a rendőrkapitányi hivatal által készített újabb szabályrendelet a jogügyi bizottságnak adatott ki vélemény végett, — A szálló-ragya elleni védekezésről alkotott szabályrendelet végrehajtás végett a rendőrkapitánynak s a hegyi választmánynak lett kiadva; azon kívül 500 példányban való kinyomatása rendeltetett el, hogy minden egyes szőlősgazda megkaphassa. — A Szigligeti nyomda részvénytársaságnak a vállalati szerződés 4. pontja módosítása illetve megváltoztatása, valamint a diósgyőri papír állítólagos hiánya miatt más papír használhatása iránti kérvénye folytán, a tanács a Miskolczi keresk. és iparkamarát keresi meg az iránt, vajjon a diósgyőri papírgyár szállítóképes-e vagy sem? — Az utcazi vonalak megállapítására vonatkozó közgyűlési határozatot a mérnöki hivatalnak adta ki a tanács s egyszersmind utasította az építés felügyelő bizottságot, hogy addig is mig az utcazabályozási tervek elkészülnek, az építkezéseknél szigoruan tartsa be az egyenes vonalokat. — A vízvezetéki szivócső s a kutszivattyúzás költségei czimén a Walser-féle társaság által támasztott követelésre nézve a főügyész véleményéhez képest a mérnöki hivatal hallgatják meg. — Utczai világításért január hóban 3669 kor. 40 fillért, a vízvezeték üzemben tartásáért pedig 762 kor. 84 fillért utalt ki a tanács. — Sztavenik Ferencz kérelmére és költségére téglagyárában vízmérő órát állítanak fel; ez lesz az első vízmérő óra a városban.

* **Adományok a népkonyha számára.** Örömmel konstatáljuk, hogy többszöri felszólásaink a népkonyha érdekében nem hangzottak el hiába. A mult napokban említett adományokon kívül a mai nap a következő összegek érkeztek szerkesztőségünkbe az említett célra:

Andrássy János 50 frt.

Palotay László 50 »

Radnay Farkas 50 »

Szakszó Rezső 50 »

Ezenkívül még Palotay László l. sz. katonok nagyobb mennyiségű lisztet is bocsátott a népkonyha céljaira. A fentebbi 200 frtot fele részben a Szent-Vinceze intézet, fele részben pedig a német-utcazi konyhák számára kívánják az adakozók fordíttatni, miért is intézkedtünk

hogyan e kívánságnak elég legyen téve. Ezzel kapcsolatban még megemlítjük azt is, hogy most már naponként 90—100 szegény kap meleg ételt e két népkonyhában s e szám pedig az ideai hosszú tél folytán napról-napra szaporodik.

* **Megtérések.** Szirmabessenyő, borsodvármegyei községben Kiss Mária a református vallásról a róm. katolikus hitre tért, hitvallását szent mise alatt tette le Bodó Károly plébános kezeibe, ki őt szép beszéddel vette át az egyház kebelébe s ajánlotta híveinek szeretetébe. — Gyürüsi Erzsébet Dobronyi születésű nő, Péter és István nevű kiskorú gyermekeivel, az ágostai ev. vallásról a római kath. vallás kebelébe tért át. Nevezett nőt Tóth János s lelkész oktatta s ugyancsak ő vette fel az egyházkebelébe.

* **Rablógyilkos marhakereskedők.** Vág-séllye közelében — mint onnan írják — e hó 22-én délután hajmeresztő rablógyilkosságot követett el négy marhakereskedő, kik földművesgazdáknak öltözködve, Boskarez pályához mentek. A marhakereskedők felszólították a pályáért, hogy adjon el nekik négy ökröt. Rövid idő múlva meg is kötötték az alkut, de alig fordult a pályáor visszafelé, a marhakereskedők revolverből utána lőttek és a pályáort agyonlőtték. Erre mind a négyen nekiestek a holttestnek, hogy pénzt raboljanak, de miután néhány apró krajezáron kívül mitsem találtak nála, a pályáor nejét keresték fel és halálos fenyegetések között követelték, hogy mutassa meg, hol rejtegeti férje a pénzt. Az asszony állhatatosan vonakodott ezt elárulni, mire a gyilkosok az asszony öt éves gyermekére ijesztettek rá, a ki csakugyan bevallotta, hogy apja a pénzt a pinczébe tartja. Alig jutottak a gyilkosok a pinczébe, mikor az asszony rájuk zárta az ajtót és gyorsan csendőrkért táviratozott. Azalatt a lelketlen gyilkosok irtózatossan összetörték, verték a kis gyermeket, úgy, hogy mikor a csendőrök lehatoltak a pinczébe, akkorra már csak a gyermeknek iszonyuan eltorzított holttestét találták meg.

* **Fősorozás a központi járásban.** Lesz nótázás megint utcahosszat. Az aranyifjúság kerül mérték alá és pár nap múlva megtudjuk hogy ki a legény, vagy ki marad otthon... Más szóval a központi járásban márczius hó 8-án kezdődik a fősorozás és folytatják 9-én és 11-én a nagyváradai tűzoltó-örtanyán. A közrend és csendfentartására a központi főszolgabíró a nagyváradai kapitányi hivatalt kérte fel, mint a területnél fogva illetékes hatóságot.

* **A miniszter köszönete.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter dr. Kiss János esanádmegei áldozárnak azon áldozatkészségéért, melylyel a szegedi kath. főgimnáziumban szegény tanulók részére a múlt és jelen iskolai évben 300—300 koronát adományozott, elismerő köszönetét nyilvánította.

* **Baleset.** Kellemetlen baleset érte a napokban Száhlender Bélát, a helyben állomásozó 15. sz. Pálffy huszárezred egyik fiatal hadnagyát. Száhlendernek lovaglás közben lova megbokrosodott s oly szerencsétlenül bukott le a nyeregből, hogy pár hétig az ágyat lesz kénytelen őrizni, mivel egyik lábán esontörést szenvedett.

* **Szivar és leánykérés.** Hollandiában a leánykérést a szivar segítségével viszik véghez. Ha ugyanis valamely fiatal ember szerelmes egy leányba, egészen egyszerűen bekopogtat a házba, a hol az imádott lakik s tüzet kér, hogy szivarjára gyujthasson. Erre már a szülők figyelmessé lesznek. Ha az illető fiatal ember egy második alkalommal is bekopogtat a házhoz, akkor a mamáék már egészen tisztában vannak a dologgal és a harmadik bekopogtatás alkalmával már — nyilatkozhatnak. A harmadik bekopogtatás igen gyorsan következik be a második után s ha a kérő nincsen a szülők inyére, úgy adnak neki kocsarat, hogy megtagadják — a tüzet. De ha a fiatal ember

tetszik nekik, akkor harmadszor is adnak neki tüzet, a kérő szivarjára gyujt s bemegy a házba, a hol kellő illendőséggel fogadják. A kérő most nyilatkozik s megnevezi a leányt, a a kit feleségül akar venni, Mihelyt erre nézve megtörtént az egyezés, előjön a kisasszony s a fiatalok kezet szorítanak egymással. A legközelebbi szivarhoz már a mennyasszony szolgál tüzzel a fiatal embernek.

* **Óváczió egy tanárnak.** A nagyváradai kereskedelmi akadémiai ifjúság meleg óvácziókban részesítette névünnepe alkalmából Krüger Viktor tanárt. Cziffra Tibor és ifj. Markus János szép szavakban adtak kifejezést azon őszinte ragaszkodásuknak, melylyel az összes tanuló ifjúság viseltetik az ünnepelelt tanár iránt.

* **Vérengző honvédközlegény.** Óriási izgatottságot keltett Szegeden egy Veszélka István nevű honvédközlegény szörnyű vérengzése, aki az örállomásról kora hajnalban a siléri sugár-uton lakó kedveséhez szökött. Hosszas tudakozódás után rájött az őrség Veszélka rejtekhelyére, de mert a kapuajtó belülről be volt reteszelve, egy legény, az őrzőparancsra be akart mászni a kapu tetjén. Alig vette észre a szökevény honvéd az épen beugorni akaró bajtársát, a szoba ablakából célba vette őt és lelötte. A súlyosan sebesültet bevitték egy szomszédos házba. Mikor Rusz orvos egy bérkocsin a helyszínére érkezett, az ablaknál leskelődő szökevény honvéd kilőtt az orvos kocsijára és agyonlőtte a bérkocsist. A rendőrségnek végre csel útján sikerült elfogni az őrzőgő bakát, a ki kijelentette, hogy mindenkit legyilkol, a ki közelébe jut. Végre a szökevény kijött kedvesével a házból és Fogas közrendőr nekiugrott Veszélkának, kiütötte kezéből a fegyvert, a szökevényt pedig földre teperte. Veszélkát azonnal átadták a hadbírósnak.

* **Ülések.** Nagyvárad-város hegyi választmánya ma esütörtök délután 4 órakor tartja rendes havi ülését a városház tanácstermében. — Biharvármegye közoktatási választmánya pedig holnap márczius hó 1-én délelőtt 10 órakor ülésezik.

* **Gyógyszerész kisasszonyok.** Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter a budapesti tudományegyetem tanácsához leiratot intézett annak a kipuhatólása végett, hogy vajjon nők lehetnek-e gyógyszerészek s ha igen, milyen módon sajátíthatnák el a szükséges alapismerteket és miként látogathatnák az egyetemi előadásokat? Az egyetemi tanács a leiratot véleményadás végett kiadta az érdekelt orvosi és bölcsészeti karoknak s csak, ha azok javaslata beérkezik, fog a tanács előterjesztést tenni a közoktatásügyi miniszternek. A kérdés eldöntése elé érdeklődéssel néznek egyetemi körökben, mert néhány év előtte egyik német egyetem véleményét kért a budapesti tudományegyetem tanácsától, hogy vajjon a nőknek egyetemre való bocsátása megengedhető-e, s akkor a tanács határozottan a nőknek az egyetemről való kizárása mellett nyilatkozott.

* **Egy nagyváradai kertész kitüntetése.** Kun-Félegyházán a múlt évben kertészeti és gyümölcskiállítás rendeztek, melyen Farkas József, nagyváradai műkertész is részt vett. A város polgármestere tegnap küldte meg kézbesítés végett az ezüst és bronzérmét, melylyel a bíráló-bizottság jónévű műkertészünket Farkas Józsefet kitüntette.

* **Teljes holdfogyatkozás.** Márczius 10-ikéről 11-ikére virradó éjjel teljes holdfogyatkozás lesz, melyet a mi földünkön is lehet majd látni. E holdfogyatkozás lefolyása a következő: 2 óra 53'5 perczkor a hold belép a föld árnyékába, 3 óra 51'4 perczkor az elsötétedés teljesen bekövetkezik, 5 óra 27'1 perczkor pedig a holdfogyatkozás véget ér.

* **Dr. Berkovits Miklós** egyleti titkár következő meghívót küldte be lapunkhoz: A »biharvármegyei orvos-, gyógyszerészi és természet-tudományi egyesület« f. évi márczius hó 1-én d. u.

4 órakor (Uri-utca Jogakadémia) havi szakülést tart, melyre a t. egyleti tagokat ezennel meghívom.

* **Leégett kaszinó.** Párisból jelentik: A Casino de Paris-ban a Rue de Blanche-ban éjjel után, midőn a közönség éppen távozni akart, tűz ütött ki. Az ennek következtében előidézt pánikban 3 ember megsebesült. A tüzet fél 2-kor eloltották. A kaszinó egy része leégett. — A kaszinóbeli tűzvész, a kaszinó miniatűr-színházában ütött ki. — Ott ugyanis Ma y kuplé-énekes mutatvány közben papirmassé-czethal gyomrában tüzet rakott. — Az előadásnak már-már vége volt, a tagok ebédhez ültek, mikor a láng egyszerre fellobbant, körülnyaldosta a szőnyeget, elterjedt a karzaton és a tűz egy percz alatt óriási mérvet öltött. A közönséget nagy pánik fogta el, de azért az épület két óriási kapuján sikerült kimenekülnie. De a személyzet, mely a ruhatárban az égő terem mellett az első emeleten volt, vad futásban keresett menekülést s két leány súlyosan megsebesült.

* **A városi jogügyi bizottság folytatógos ülése.** Tegnap délután folytatták a kávéházi szabályrendelet tárgyalását s két lényeges módosítást eszközöltek azon, u. m. 1) a szálló helyeken az ágyneműek, törülközők stb. minden egyes használat után teljesen tisztával cserélendők ki; 2) törölték a tervezetből azon §-t, hogy a zárt ajtók megett mulató társaságok a rendőrség felhívására ajtót nyitni kötelesek. A szabályrendeletnek az italmérésekre és czukrászdákra vonatkozó részét szombaton délután fogják tárgyalni.

* **Harmadfélezer trachomás.** Még mindig ilyen nagy számmal sinylík ezt a veszedelmes betegséget a szegedi tanyák lakói. Jó régen volt már, hogy a baj nyilvánvalóvá lett, de a szükséges intézkedések ez ideig késtek. Most végre valahára a belügyminiszter értesítette Szeged városát, hogy a járvány kipusztítása végett járvány-orvosokat küld ki. A felterjesztett jelentés szerint mintegy 10—15 orvosra lesz szükség, a kiknek a tanyákon állítják fel rendelő állomásait.

* **Véglegesítés.** Dr. Beöthy László Biharvármegye és Nagyvárad város főispánja Szüts Dezsőt, ki a múlt évben lett a városhoz közigazgatási gyakornokká ideigl. minőségben kinevezve, a megszerzett képesítési bizonyítványa alapján ezen állásában véglegesítette.

A kishitűek.

Monte-Carlo az utóbbi időben majdnem minden héten beszéltet magáról. Az elmúlt két hét történetéhez, mely szenzációs öngyilkosságokban különösen gazdag volt, méltán csatlakozik ez a mostani, melyben három öngyilkosság történt. — A három öngyilkos közül kettő tengerésziszt. Markot János és Garnicz Lajos a nevük. Az előbbi az első, — az utóbbi a másodkapitánya volt a »Lucia« gőzösnek. — A két öngyilkosnál iratokat találtak, melyekben azok kijelentik, hogy azért követtek el öngyilkosságot, mert Monte-Carlóban összes vagyonukat elvesztették. A két tengerésziszt úgy követte el az öngyilkosságot, hogy a tengerbe vetette magát. Az öngyilkosoknak sokkal szenzációsabb módját választotta Darwin ez bárónó, ki tegnap a játszóterem ajtajában agyonlőtte magát, mert a játékmester megtiltotta neki a terembe való lépést. Öngyilkossága előtt való napon a bárónó 20,000 líra készpénzt veszített és ezenkívül elvesztette a pompás ékszereire felvett 6000 líra kölcsönt is. — Sósavat ivott a kávéházban Weiner Frigyes 18 éves műszerész-segéd Budapesten. A maró folyadék úgy összeroncsolta Weiner gyomrát, hogy már haldoklott, amikor a Szent-István kórházba került. Azért akart meghalni, mert nem kapott munkát s nyomorgott.

* **Temetések.** Tegnap délután ment végbe néhai Cserey István temetése ör-utcazi lakásából. A gyász szertartást Nemeskey Andor esperes-plébános végezte segédlettel. A díszes koszorúkkal fődött érczkoporsót ezután a halottas kocsira helyezték s megindult a gyászmenet nagyszámu résztvevőkkel az újvárosi zöldkerti temetőbe, hol a megboldogult felett bezárult a sir. A temetésen ott voltak: Gyálkay Lajos kir. törv. elnök, Kenéz Sándor kir. törv. bíró, dr. Makay Pál, dr. Ehrlich Ignác

s a nagyváradi-vidéki járásbírósa tisztikara. — Szintén tegnap délután helyezték örök nyugalomra néhai Treutner István vasuti tisztviselőt is. A temetésen nagyszámú közönség jelent meg, sokan pedig koszorúkkal rótták le az elhunyt családja iránti érzett részvétüket. A diszes érc koporsót a következő föliratu koszoruk fedték: Felejthetlen jó Pistának — szerető neje; Felejthetlen jó gyermeköknek — a bánatos szülők; Kedves jó testvér és sógornak — Antonia és Sándor; Kedves Pistának — Nagy Gáborné; Felejthetlen bátyának — Gizella és László; Felejthetlen testvér és sógornak — Erzsébet és Gusztáv; A jó vő és sógornak — Anna és gyermekei Mihály és Róza. A temetési szertartást Dencs János esperes-plébános végezte segédletével. Az olaszii temetőben helyezték örök nyugalomra a gyászoló család és bánatos rokonság kedves halottját. Nyugodjanak békében. Mindkét temetést Weiszlovits Adolf és fia első nagyváradi dísztemetkezési intézete rendezte.

* **Anarkista nő a halálos ágyon.** Londonból írják: Louise Michel, a híres francia anarkista nő halálos ágyán fekszik.

* **Elkésett miniszter.** A kereskedelemügyi miniszter utasította Nagyváradi város közönségét, hogy a kerék-talp szélességére szabályrendeletet alkosson. A felhívás teljesen felesleges volt, mert nálunk ez a szabályrendelet 1887 óta életbe van léptetve még pedig a miniszter jóváhagyása mellett. Dehát a kegyelmes ur erre nem emlékezik.

* **Az országboldogító multja.** Pozsonyban nagy feltűnést okozott az a hír, hogy egy pozsonyi mérnök olyan ajánlatokat tett a belügyminiszternek, a melyek elfogadása esetén valóságos Eldorádó lenne Magyarországból. — Többek között azt is beszélték, hogy az illető ur ember két új adó behozatalát ajánlotta a miniszternek, a melyek a nép megerősítése nélkül rendkívül emelnék az államkincstár jövedelmeit. Mindezeket a pozsonyiak elhívték, sőt még azt is hozzátették, hogy a nagy feltaláló, a ki még az Eiffel-tornyot is tul akarta lezítálni, nagy províziót kap a kormánytól. Több fővárosi lap tényleg hozott tudósítást a dolgról, mire a pozsonyi szolgabíró is érdeklődött a mérnök iránt, már azért is, mert azt gyanították, hogy az nem más, mint Husz Albert osztrák alattvaló, a kit Iványi községből Ahrenberg Julia hercegnő ellen elkövetett zsarolásai miatt kiutasították. A pozsonyi főszolgabíró nyomozást indít, hogy Husz nem akarja-e most a belügyminisztert is becsapni.

* **Biharmegyei takarékpénztár** rendkívüli közgyűlésén az új igazgatóság jelentette, hogy az intézet új vezérigazgatója Ivánkai Fleischacker Gyulát, az osztrák-magyar bank nagyváradi fiókjának főnökét nevezte ki, mit a közgyűlés élénk éljenzéssel fogadott. Bartók Jakabnak, az intézet 20 éven át volt vezérigazgatójának 7500 frt végkielégítést és három havi fizetést szavazott meg a közgyűlés. Az alapszabályokat megfelelően módosították. A 10-ik igazgatósági helyre egyhangulag Schwarcz Ferenc biharmegyei nagybirtokost választották meg.

* **Drága agarászat.** Czoldán Jánost és Marozsán Józsefet tilos időben s tiltott helyen való agarászásért 40—40 frt pénzbüntetéssel büntette a nagyváradi városi tanács; azonkívül az ügyet, mert vadászati jegyük sem volt, a pénzügyigazgatósághoz teszi át a jövedéki kihágás büntetése végett.

* **Telefon a szegedi tanyák között.** A szegedi városi tanács elhatározta, hogy a tanyákon levő közigazgatási központokat telefonhálózattal összeköti a várossal. E célra Szeged hétezer forintot szavazott meg. A berendezéshez már a legközelebb hozzálátnak.

* **Egy milliomos halála.** Geiger Adolf földbirtokos, szabadkai többszörös milliomos, kinél néhány évvel ezelőtt azt a még nyilván mindenkinek élénk emlékezetében levő nagy kasszabetörést elköveték, meghalt. A betörés annak idején az egész országban nagy szenzációt keltett; mert Geiger pénztárában akkor negyed millió forint volt. A rablók az éjszaka csendjében kivitték a pénzszekrényt az erdő alá, ott felfeszítették és a pénzt kivették belőle. A csendőrség hosszas kutatás után elfogta ugyan a tetteseket, de a pénz már nem találták meg náluk.

Vonatok érkezési s indulási ideje.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-50, 7-15 — 3-46.	Budapest felé 2-25, 8-43, 11-04, 12-23, 2-26.
Kolozsvárról 2-18, 10-44, 11-41, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-19, 7-15, 2-24, 4-00, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-33, 10-15.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-28, 9-07.	Vaskóh-Belényes felé 5-10, 2-10.
Gyoma-Kótról 10-10, 8-02.	Gyoma-Kót felé 7-00, 2-05.
Érmihályfalváról 8-15, 9-22	Érmihályfalva felé 6-45, 4-40.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

A közönség köréből.

A Nagyváradi Ipartestület Ifjúsága önképző egylete által 1895. évi február 10-én rendezett táncvizgalma alkalmával felülfizettek:

Isten nevében 10 frt. Szakszó Rezső 5 frt, Sal Ferenc 5 frt, Des Eserolles Kruspér család 12 frt, Czeglédi Sándor 10 frt, Schweiger Rezső 1 frt, D. F. 1 frt, Petrovics, Egy főpap, Vinterhalter Antal, Andrassy János 2—2 frtot, Nogáll János 3 frt, Schiffner 2 frt, Rádl Ödön, Géczy Lajos, Sztaril Ferenc 1—1 frtot, Fleisinger Elizabet, Beresey György 3—3 frtot, Dévald Mihály 2 frt, Schwartz Antal, Janky Antal 1—1 frtot, Münich József 2 frt, Kemfner Mór, Láng József, Baumeiszter Ernő, Malász József 1—1 frtot, Nyiry György 2 frt, Nogell, Kiss Elek, Fekete László, Szűcs Mihály, ifju Rimandóczy Kálmán 1—1 frtot, özv. Stidl Ferenczné, Pauer, Balog Ferenc, Balog M., Germán Károly, Maresch Wurst József Klein Sándor, N. N., ifj. Mónus Sándor, ifj. Andriška Sándor 50—50 krt, Janurik Endre 30 krt.

Fogadják a szíves felülfizetők az egylet hálás köszönetét.

A vizalmi bizottság.

A posta és távirtda altisztek és szolgálk segélyező egyesületének javára rendezett bál bevétele:

Jegyekből befolyt	510 kor. — fill.
Felülfizetésekből	308 kor. — fill.
Összes bevétel	818 kor. — fill.
Levonva a kiadást	368 kor. 40 fill.
Marad az egyesület alaptőkéjének javára	449 kor. 60 fill.

Felülfizettek:

Földessy Károlyné 20 korona, Czeglédi Sándor 10 korona, Des Escherolles Kruspér család 7 korona, Laszki Ármán, Bognár és Szántó 6—6 korona, Heim Mátyás (Szeged), Heismann János, N. N., Hunyadi-malom, Lederer és Kálmán, özv. Ujfalussy Zoltánné 4—4 korona, Schöpflin Ágost, gróf Eszterházy Géza-féle cognac-gyár, Ráder Floris, Kelemen Ádám (Debreczen), Farkas Gábor, Debreczy Imre, Bán László, Bodánszky Lipót, dr. Frankó, Kádár Gyula, özv. Szlavkay Pálné 3—3 korona, Moldoványi Lajos, Fejér Kálmán, Kohn Dávid, Hant György, Málnási Gál Ezekias, Nyilas Mihály (Debreczen), Csath Zsigmond (Debreczen), Budaházy Albert (Debreczen), Kameráth Gyula (N.-Bánya), Bölönyi Sándor, Szabó János, Basch B. Lőrincz, Schnebli János, Witt Sándor, Leukucz József, Olay Jenő, Vallaschek Venczel, Neumann József, Lövenstein Zsigmond, Diosi Ig. fia Lajos, Spitzer testvérek, Frisch Zsigmond, Schwarcz Sámuel, Hirschmann Ede, Sternthal Sándor, Leipnik és Fenyvesi, Ferentsik Ödön, Mihelfy Emil, dr. Gedeon László, Bereczky Géza, Kovács Béla, ifj. Popper József, dr. Frater Imre, Lobodka Istvánné, Stern Márton, Rozslay Géza, Szabó József, Chappon Károly, Günsberger és Ungár, Lederer Dávid, Kálmán Ferenc, Emilia-malom, Feier Áron, Zettel Gyula, Farkas József, Kolozsvári Sándor, Schönberg Ármán, Freiburger Albert, Böhm Konrád, br. Döry József, br. Mansberg Ernő, gr. Pongrácz, dr. Stoltz, Torma Lajos, Wertheimstein, Schwarcz Ferenc, Vencz Zsigmond, dr. Kiss Döme, Brodi Samu, Glück Mór, Blum Géza, Hering Sándor, Halasi Sándor, Halasi Adolf, Reismann Mór, dr. Berkovics Ferenc, Dr. Ciceronescu, Nemeskey Andor, Bauma Vincze, Laendler Ferenc, Hajnal Márton, Dobozy Irén, Germán Károly, Bartsch Arthur, Vitális Márton, Sonnenfeld Adolf, Csatáry József, Ménécs Péterné, Aberle Ottóné, Eszényi Margit, özv. N. N., özv. Gyöngyössi Lászlóné, Schneekendorf, Pusztay Lajosné, Gázy György 2—2 korona, Weiszberger Miksa, Sárándi István (Szarvas), Hanzli József, Lefkovics Samu, Bum-

bera Imre, Kolbai Rudolf, Tedi Károly, Lakatos András, Balogh Ferencz, Pap János, Ugrai Lajos, Schönberger Herman, K., Stern Gyula, Neuländer és Weisz, Berger József, Mitheiler Ede, Oláry, Ajtay és társa, Weiszlovics Adolf és fia, Maresch Károly, Kurecz Ignác, Harsányi József, Weisz Náthán, Kempner Mór, Munk Gábor, Valaki, Nagy Gáborné, Pap Istvánné, N. N., Weinberger Jenni, N. N., 1—1 korona, Egy valaki 40 fillér, Rozenzveig Róza 60 fillér, Flegmann Salamon 60 fillér, Schwarcz Bernát 40 fillér.

Melyekért hálás köszönetet mond a

rendezőség.

Irodalom.

— **A „Hét“ sajtópöre.** A főügyészség tudvalevőleg a királyi ház tagjainak megsértése miatt sajtópört indított a Hét című szépirodalmi hetilap ellen. A sajtóbírósa a pör tárgyalását február 28-ára tűzte ki, utóbb azonban a tárgyalást bizonytalan időre elhalasztotta. Mindenesetre nagyon furcsa dolog, hogy milyen másképen járnak el az illetékes hatóságok a kormány szája ize szerint beszélő újságokkal szemben. Még megérjük azt a furaságot, hogy a mi katolikusoknak bűn, az Kiss Józsefnek nem lesz bűn.

— **A Dugonics-társaság** februári rendes fölolvasó-ülésén Herczegh Mihály egyetemi tanár mint vendég a régi boszorkányokról, Löw Immanuel az idegen nyelvek keveredéséről tartottak fölolvasást. Végül Békefi Antal előadta Móra Istvánnak egy költeményét.

— **Megdíesért szerzők.** A szegedi Dugonics-társaság pályázatot hirdetett egyfelvonásos vigjátékra. A pályázók közül kettő dícséretet nyert, első sorban a Kis francia tölesér, mely színre is kerül a szegedi színházban. Szerzője Beck Dezső, a Kakas Márton segédszerkesztője. A másikkak szerzője Hevesi Sándor.

Az Arménia 3-ik füzeté a következő érdekes tartalommal jelent meg: Dr. Korbuly Imre. — Dr. Gopesa Lászlótól. Emléksorok. — Pátkáneán R. költeménye. — Simay Gergelytől. Örményországon keresztül. III. — Dr. Molnár Antaltól. Üzenet egy örmény leánynak. (Költemény.) — Sallak Rózáttól. Okori örmény nemzeti énekek. — Voith Antaltól. A magyar-örmény nemes családok czimerlevelei. XVI. — Közléteszi dr. Temesváry János. — Szamosujvári levelek. VII. — S.-tól. — A katolicizmus Perzsa-Örményországban. — Sz. K. Kiss sebb közlemények. Irodalom és művészet. Közgazdasági élet. Mi újság az örmény világban? Az »Arménia« előfizetési ára egész évre 4 frt, felévre 2 frt, egyes füzet 40 kr.

— **Ügyvédek Közlönye.** A legutóbbi szám tartalma: Az 1893. évi XVIII. t.-cz. 116. és 117. §-a. A budapesti ügyvédi kamara háza. Az új bélyegtörvénynek a telekkönyvi ügyekre vonatkozó határozmányai. Jogesetek az új sommás eljárásban. Vegyes közlemények. Melléklet. Értesítés a budapesti felsőbb bíróságoknál lévő ügyekről.

REGENY-CSARNOK.

Inkognitó.

Jüngst A. elbeszélése. (5)

Fordította: Bércziházi Bérczy Margit.

III.

A két hölgy Jennbachnál kiszállott. Schönfeld kisasszony plaidje terhe alatt nyögve, Hella azonban könnyedén mint egy zerge, kis uti táskáját hímálva kezében. A megszokolt kényelmes életmód kerékvágásából kizökkent udvarhölgy legjobban szeretett volna egy kis pihenőt tartani a barátságosan integető fogadóban, de Hella tovább utazásra határozta el magát Achensee felé. Hella érzé, hogy keble szent áhitattal telik el, amint a sötétkék tó tükrét megpillantá. A fonséges táj az est pompájában látszék fűrödni.

— Kedves Schönfeld mondja nem boldog ön, hogy egyszer ily szabadon csodálhatja a

természet szépségeit, távol az udvari illemszabályoktól. Mintha szárnyam nőne, melylyel a végtelen kétségbe emelkednék, a természet rejtelmei, az élet titkai ime föltárvák előttem. Meglássá sokkal komolyabb, jobb leszek itt.

— Ha így fogja fel a dolgot kedves hercegnőm, úgy megnyugszom sorsomban, — felelé a matróna meghatva tekintve fiatal urnőjére.

Utközben egyezés jött létre a két hölgy között, melynél fogva Stein és Felden kisasszonyok csak a nyilvánosság előtt fognak szerepelni, de egymás közt megtartják rendes czi-möket. Utasaink nagy nehézséggel bár, de mégis kaptak szállást a Pertisan tultömött hoteljében. Hella ki még sohasem étkezett table a'hote-nál, különösen volt érintve az itt egybegyűlt társaság fesztelen viselete által.

— Vajon, hogy is fog elkényeztetett nyelvén a rántás leves ízleni — gondolkodott magában Schönfeld kisasszony, mialatt lopva pillantott urnője felé. De Hella barátságosan intett felé erősítvén, hogy egész életében nem evett jobb levest. Az egyszerű szoba, melynek összes butorzata egy ágy, egy mosdóasztal és szék volt, szintugy megnyerte tetszését. Csak most kezdem az élet értékét felfogni kedves Schönfeld, mondá a hercegnő, kíváncsian vizsgálva az egyes tárgyakat, Mily haszontalan lommal veszszük körül magunkat, s lám mily kevés kell a valódi boldogsághoz! Philosophiai tanulmányokat fogok itt végezni, s végre majd Diogenest is megértem.

De nem így volt ez megírva. A hercegnő philosophiai tanulmányai hamar véget értek Pertisanban.

Ugyanis midőn Hella egyik következő estén, életkedvtől ragyogóan, vadrózsákkal megarkva tért vissza sétacsolnakázásáról, Schönfeld kisasszony a legnagyobb izgatottság jelével sietett elébe, mialatt halkan mondá:

— Az Istenre kérem fenséged, egy perczig sem szabad tovább itt maradnunk. Az imént a gróf ur inasát láttam kiszállani; a Coburgi herceg fog nemsokára megérkezni, úgy mondják radásatra. Mily borzasztó! ha Burgsdorf gróf itt találna bennünket!

— Ezt el kell kerülnünk, felelé Hella öszszevont szemöldökkel; egész más az, ha később önként értesitem nagybátyámat első vállalatomról, mintha tetten érnek. De most hová Schönfeld?

— Esedezem fölség, térjünk vissza Grácba, nincs nyugtom, míg nem látom Aldringen grófné biztos védelme alatt.

— Nem, jó Schönfeld. Csak most kezdem élvezni szabadságomat, s ezt oly gyorsan hogy adnám fel?!

Mély gondolatokba merülve haladt Hella a szálloda felé. A gyönyörű vadrózsákat, melyeket előbb oly gyönyörrel szedett a sziklahasadékban, most figyelmetlenül tépdeste. Nagyot sóhajtván lépett a terraszra. Megfordult.

A habok csendes moraja hallatszott csak, amint a sziklaóriások lábaihoz verődtek. Itt ott még néhány esolnak siklott tova, telve vidám emberekkel. Egyszerre fájdalmas érzés fogta el Hellát, — a mint a vidám hangokat feléje hajtá a szellő; most kétszeresen érzé elhagyatottságát. Nem voltak-e mindazok, kik a libegő esolnakon himbálták magukat, boldogabbak mint ő az ünnepelt Hohenstein Bedburg hercegnő?

— »Isten határozatában írva vagyon« hangzott egyszerre az ének mély csengő hangon a csendes tó fölött, s egyszerre elnémult minden más hang. Az evező matrózók lebecsáták lapátjaikat, hogy az ünnepélyes szózatot hallgassák. A hercegnő is figyelemmel fordult a kis esolnak felé, mely épen az utolsó napsugártól kísérvé közeledett a part felé. Azonnal felismeré az énekesben azon komoly hallgatag urat, ki neki utitársa volt, s mint egyetlen érdekesebb alak köhé fel figyelmét.

— Egy geologiai professzor — volt szomszédnője felelete, midőn föle az idegen kiltét tudakolá. Legalább azt hiszem, ítélve arról, hogy a környéket kis kalapácsával kalandozza be, honnan aztán a legkülönösebb dolgokkal meg-
rakodva tér vissza. De — tevő hozzá Stetten ur nagyon tartózkodó, s bár föltette előzőkeny és udvarias, minden közeledési kísérletet a leg-határozottabban utasít vissza.

(Folyt. köv.)

Aforizmak.

Közi: P. R.

A test kívánsága, a szemek kívánsága és az élet kevélysége azon hármass forrás, melyből valamint a pogány világban, úgy a keresztény fensőbb gondolkozásból s érzésből kivetkőzött körökben is annyi baj áradoz az emberiségre.

*

Nem elég az embert fegyelmezni, művelni, polgárosítani, érvényesíteni: őt istenesíteni is kell, azaz: istenes életre képesíteni, ha azt akarjuk, hogy benne a magasabb élet, a tulajdonképpeni élet az emberiség életében ne hiányozzék. (Sailer.)

*

A hosszú élet nagy és megbecsülhetlen drága ajándéka az Istennek, nemcsak azért, mert ez által sokáig lehet örülni a világon, földi javakat és kincseket gyűjteni s élvezni: hanem és leginkább azért, mert a hosszú életű embernek sok ideje van hervadhatlan kincseket és érdemeket szerezni a mennyország számára.

*

Az tud kellőleg élni, aki kellőleg tud imádkozni. Az ima a léleknek mindennapi kenyere, a szellemnek lélekzése, az égből földre alányúló aranyláncz, melyhez szorososan kell ragaszkodnunk, ha a kísértet hullámaiban elveszni nem akarunk. (Sz. Ágoston.)

*

A multat könyvnek szokás nevezni, melyet azonban sajnós, nem igen elmélkedve és higadgan lapozgatnak. Én a jelent nevezem könyvnek, látok-könyvnek, melyben a jövő képe tükröződik vissza, habár még igen homályosan és elmosódva.

*

A párbaj a legigazságtalanabb igazságtétel, melynek kifolyása mitsem derit föl, mitsem hozhat rendbe. (Br. Jósika Kálmán.)

*

A törvények Isten és vallás nélkül az embert képmutatóvá ugyan tehetik, de jóvá soha. (Szeneka.)

*

Ha a régi szokásokat, kivált a vallásosakat elvonjuk a népektől: boldogtalanokká teszszük őket. (Montesquien.)

T Á V I R A T O K.

Albrecht kir. herceg temetése.

Budapest, febr. 27. (Saját tud. táv.) Albrecht főherceg koporsóját csak hat hét múlva fogják elhelyezni a kapuczinusok sirboltjában. A koporsón ma egyetlen egy koszoru, Vilmos császár babékoszoruja feküdt, de mikor a császár értesült a főherceg ama utolsó kívánságáról, hogy a koporsójára ne tegyenek koszorut, a császár átvitette azt Rudolf trónörökös koporsójára.

Gyászmise Albrecht kir. hercegért.

Budapest, febr. 27. (Saját tud. táv.) Albrecht főherceg lelkiüdvéért ma délelőtt gyászisteni tisztelet volt a budavári helyőrségi templomban, amelyen a polgári s katonai hatóságok fejei s a budapesti helyőrség összes tisztjei részt vettek. Az istentiszteletet Ványi katonai lelkész tartotta.

Uralkodók találkozója.

Budapest, febr. 26. (Saját tud. táv.) Az őszi hadgyakorlatok alkalmával, mint Bécsből jelentik, három uralkodó fog Pécssett találkozni és pedig Ferencz József

király, Vilmos német császár és Albert szász király. Királyunk ez idén is a püspöki rezidenciába fog szállani.

A főrendiház ülése.

Budapest, febr. 27. (Saját tud. táv.) Megbízható forrás szerint a főrendiház legközelebbi ülése nem 11-én, hanem márczius 14-én vagy 15-én lesz, amikor megkezdik az 1895. évi költségvetés tárgyalását. Az egyházpolitikai javaslatokra csak márczius 20-ika körül kerül a sor.

Ajándék a pápának.

Budapest, febr. 27. (Saját tud. táv.) Római telegramm jelenti, hogy a pápa a transvali köztársaság elnökétől 791 karátos gyémántot kapott, melyet egy amerikai talált. A gyémánt az eddig találtak között a legnagyobb.

Csődbe jutott képviselő.

Budapest, febr. 27. (Saját tud. táv.) Bobula János a lublói kerület országos képviselője ellen csődöt nyitott ma a budapesti kereskedelmi és váltó törvényszék. Ekképpen megüresedett a lublói mandátum, mert Bobula Jánosnak mint vagyonbukottnak le kell mondania a mandátumáról. A kormánypárt máris megmozdult s hiteles forrás szerint Zsilinszki Mihály kultuszminiszteri államtitkárt lépteti föl a lublói kerületben.

Tűz a pénzügyminiszteriumban.

Budapest, febr. 27. (Saját tud. táv.) A pénzügyminiszteriumban ma veszedelmes tűz volt. Nyirák Ede számtanácsos hivatalos helyiségében uegygyulladt az éjjel a deszka közfal s a tűz átharapódzott a menyezet gerendáiba is. Éppen az a helyiség kezdett már égni, amelyben a kivért arany koronásokat őrzik, amikor egy szolga észrevette a veszedelmet s a tűzoltókat hívta, akik hamarosan elfojtották a tüzet. Számos hivatalos helyiségből sietve ki kellett hordani az aktákat s a pénzt, mert a menyezet roskadozóban van.

A német császár látogatásai.

Budapest, febr. 27. (Saját tud. táv.) Bécsből telegrafálják: Vilmos német császár ma délelőtt meglátogatta Vilmos és Albrecht ochanneburg-lippeai herceget, majd az aostai herceget kereste föl s onnét Károly Lajos palotájába ment, ahol György szász herceget látogatta meg. Végre az orosz nagykövetségben Vladimir hercegnél tett látogatást. Ferencz József király ma az aostai herceget kihallgatáson fogadta. A német császár ma este utazik vissza Berlinbe.

Zavarok Szerbiában.

Budapest, febr. 27. Saját tud. táv.) Belgrádból érkezett táviratok jelentik, hogy Szerbiában zavargások vannak készülöben, mert az ország népe határozottan ellene van a király által tervezett rendszerváltoztatásnak. A falvakban felhívásokat osztogatnak, amelyekben arra biztatják a lakosságot, hogy erővel akadályozza meg Sándor és Milán király visszaterését.

Közgazdaság.

Nagyváradí hetivásár.

— Február 26. —

Vásári árjegyzék a nagyváradí piacon 1895. február hó 26-ik napján tartott vásárbán eladott termesztmények és élelmiszereknek.

Tiszta buza 6:10—5:80 Kétszeres buza 5:20—Rozs 5:10—5—. Árpa 6:20—6— Zab 6—5.50—. Tengeri 6:20—6—. Borsó 13.— Lencse 15.— Bab 8:30 Köleskása 12:20 Burgonya 3—. Lángliszt 12— Zsemlyeliszt 11— Fehérkenyér liszt 10. Barnakenyér liszt 8:50 Széna fuvarral 5:20. Szalma fuvarral 1:90. Szalonna 48—. 6 kiló zsúpp-szalma 08 kr, 150 dkgrm alom-szalma 04 kr. 1 köbméter tűzifa bikk 3:10, tölgy 2:90, cser 3:35. 100 kiló marhahus 52—. Öntött gyertya 54—. Lámpaolaj 50—. Egy liter bor ó 50, új 40. Pálinka 24, szilvapálinka 80, szesz 95. Egy métermáza kő-só 10,80, nyers fagygyu 24—, olvasztott fagygyu 36—, szappan 22—, birka gyapju —, magyar gyapju —. Egy hektoliter ó-bor 40—, új-bor 30—, méz —85, kemény faszén 2:20, puha faszén —, kendermag 9:50, köles 6—, repce —, dió 14:50, mogyoró —, aszu szilva 14—. Egy kilogramm savanyu káposzta 14, szalonna 58, sertéshus 52, juh-hus 36, veres hagyma 14, fog-hagyma 40, bors 1:60, paprika 1:20 barna kenyér 9. Egy liter kőolaj 20.

Forgalmi kimutatás 1895. évi február hó 26-án: Tiszta buza körülbelül 200 hltr, kétszeres buza 250 hltr, rozs 200 hltr, árpa 100 hltr, zab 80 hltr, tengeri 200 hltr, burgonya 1000 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 100 darab, félhizott 200, sovány 200, süldő 270, malacz 380, hizott marha 10, jármás ökör 350, fejős tehén 250, borju 170, bivaly 0, juh 150, ló 271.

Marha-ártáblázat 1895. évi február hó 26-ról: Egy pár első rendű jármás ökör 300—, 1 pár 2-od rendű jármás ökör 260, 1 pár harmad rendű jármás ökör 145, 1 pár fejős tehén

140, 1 drb vágó ökör 250 kgr. 90, 1 drb vágó tehén 150 kgr. 65, 1 drb veres borju 8, 1 drb fél éves borju 25—, 1 drb egy éves borju 28, 1 drb két éves borju 38, 1 drb hizott sertés 60, 1 pár fél éves sertés 15—, 1 pár egy éves sertés 27, 1 pár két éves sertés 40, 1 drb jó igás ló 50. 1 pár ökörbőr 18—, 1 pár tehénbőr 12, 1 pár borjubőr 5—, 1 pár lóbor 9—, 1 pár juh bőr —.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. febr. 27-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	124.—
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	99.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—	—	—	—	128.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—	—	—	—	104.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	125.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	98.25
Italmérési jog megváltási kötvény	—	—	—	—	100.75
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	—	—	—	—	98.25
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	160.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	—	148.—
Osztrák járdék papirban	—	—	—	—	101.—
Osztrák járdék ezüstben	—	—	—	—	101.—
Osztrák járdék aranyban	—	—	—	—	125.—
Osztrák korona járdék	—	—	—	—	100.75
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	—	—	158.50
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	—	—	1075.—
Magyar hitelbank részvény	—	—	—	—	461.50
Osztrák hitelintézet részvény	—	—	—	—	994.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	—	—	—	—	989.—
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	—	—	981.—
Német birodalmi márka	—	—	—	—	120.06
London vista	—	—	—	—	—
Paris vista	—	—	—	—	—
20 márkás arany	—	—	—	—	—

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. február 27.

I. Készáru üzlet. A mai nap üzletmenete szintén kedvezőtlen hangulat mellett folyt le és ámbár az eladott mennyiség kész buza — 30.000 q. hazai áru — malmaink teljes erővel való őrléséről tanuskodik, a hangulat nélkülözöte az élénkséget. A létesült üzletek csak hosszas alkudozás után ug az eladók, mint a vevők kölcsönös konzessziói utján költettek.

Idegen buzákban nem volt forgalom.

Rozs irányzata lanyha, az árak 5.35—5.40 frt közt ingadoznak.

Árpa irányzata változatlan. Jó minőségű malata-árpa 7 frton kelt el helyben; takarmányáruért 6.40 frtig ígérnek Kőbányán.

Tengeri irányzata tartott. Zab irányzata szilárd. Elkelt: 100 q. 6.30 forint, 100 q. 6.30 frt, 200 q. 6.15 frt, 160 q. 6 frt. készpénzfizetés ellen.

Mai hivatalos jegyzések effektív árakban.

	Mínos. súly hektol.	100 kgr. ára		Mínos. súly hektol.	100 kgr. ára	
		frttól	frtig		frttól	frtig
F a j						
Bánsági uj	74	—	—	75	—	—
„ uj	76	—	—	77	—	—
„ uj	78	6.45	6.50	79	6.50	6.55
„ uj	80	6.55	6.60	81	6.60	6.65
„ uj	82	6.65	6.70	—	—	—
Tiszavidéki uj	74	—	—	75	—	—
„ uj	76	—	—	77	—	—
„ uj	78	6.50	6.55	79	6.55	6.60
„ uj	80	6.60	6.65	81	6.65	6.70
„ uj	82	6.70	6.75	—	—	—
Pestvidéki uj	74	—	—	75	—	—
„ uj	76	—	—	77	—	—
„ uj	78	6.50	6.55	79	6.55	6.60
„ uj	80	6.60	6.65	81	6.65	6.70
„ uj	82	6.70	6.75	—	—	—
Fejérmeyei uj	74	—	—	75	—	—
„ uj	76	—	—	77	—	—
„ uj	78	6.50	6.55	79	6.55	6.60
„ uj	80	6.60	6.65	81	6.65	6.70
„ uj	82	6.70	6.75	—	—	—
Bácskai uj	76	—	—	77	—	—
„ uj	78	6.60	6.65	79	6.65	6.70
„ uj	80	6.70	6.75	81	6.75	6.80
„ uj	82	6.80	6.85	—	—	—
Román uj	74	—	—	75	—	—
„ uj	76	—	—	77	—	—
„ uj	78	—	—	79	—	—
„ uj	80	—	—	81	—	—
Szerb uj	74	—	—	75	—	—
„ uj	76	—	—	77	—	—
„ uj	78	—	—	79	—	—
„ uj	80	—	—	81	—	—
Bulgá uj	74	—	—	75	—	—
„ uj	76	—	—	77	—	—
„ uj	78	—	—	79	—	—

II. Határidő üzlet. Amerikában a buzakészletek 1 1/2 millió husbellel csökkentek, mely körülmény az ottani hausse-párt erőlködéseit elősegíti. Az árak ugyan alig 1/2 centtel emelkedtek, de a hangulat javult és a buzabirtokosok nyugodtabban néznek a jövőbe.

Ptácunkon a külföldi árjavulás 1—2 krnyi emelkedést létesített, mele azonban nehezen tartotta magát és a délutáni üzletmeget folyamában csendesebb hangulat mellett 1—2 krnyi csökkenéssel zárulnak.

Sertés-üzlet.

K ő b á n y a, február 27. Készlet: 111.863 drb. Urasági öreg kövér I. rendű: 46—47 kr.; közép: 46—47 kr.; süldő kövér: 48 1/2—49 1/2 kr.; sovány: 47—48 kr.; Román: —; Szerb kövér 46—47 kr.; könnyű 44 1/2—45 1/2 kr. A hizott sertés üzlet irányzata: változatlan.

GRÓF ESTERHÁZY GÉZA-FÉLE

Cognac-gyár részvénytársaság

B U D A P E S T E N.

TELJESEN BEFIZETETT RÉSZVÉNYTÖKE

640,000 korona.

az osztrák-magyar birodalom egyik legnagyobb Cognac-gyára.

Gyárunk a legújabb technikai vívmányok alapján van berendezve és a francia gépeink feldolgozási képessége évenként

1 millió 752 ezer liter bort vesz igénybe.

Esterházy-Cognac

tisztá borból idegen anyagok hozzákeverése nélkül készült s ezért a közönség kedvencz itala.

Legelőkelőbb orvosi tekintélyektől ajánlva.

Több 1000 elismerő nyilatkozat.

Diszoklevél, aranyérem s diszkeresztel kitüntetve.

Kapható minden nagyobb üzletben.

Hirdetéseket

elvállal jutányos áron

0—16 (19)

„Tiszántúl”

kiadóhivatala:

Nagyvárad, Apáczá-utczá 3.

Nyomdász-

tanoncukul

fölvétetnek valamely középiskolának egy-két osztályát végzett, 14 éven felüli fiuk.

Szent László-nyomda, Apáczá-utczá 3. szám.